

№ 34-37

Научн. чит. зал

7-868537



ЧИТАЙТЕ В ЦЬОМУ НОМЕРІ:

ДО ПІДСУМКІВ НАУКОВОГО РОКУ — 1 стор.

ЗАГАДКА ТА ЇЇ НАУКОВЕ ПОЯСНЕННЯ — 2 стор.

ПРОДОВЖЕННЯ ДИСКУСІЇ ПРО ПІДГОТОВКУ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ — 3 стор.

ГУМОРИСТИЧНЕ ОПОВІДАННЯ — 4 стор.

НАШ КАЛЕНДАР — 4 стор.

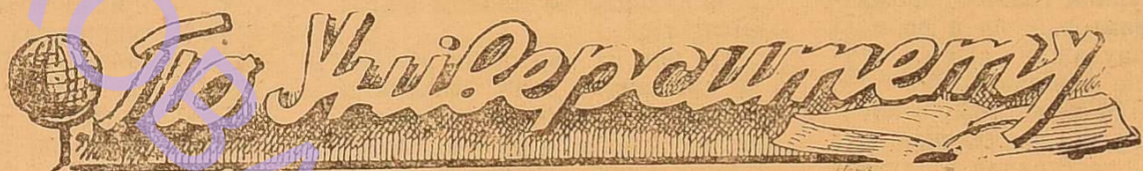
# ЗА НАУКОВІ КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 34 (733)

П'ятниця, 7 грудня 1962 р.

Ціна 2 коп.



## СЕМІНАРИ П'ЯТИКУРСНИКІВ

Якщо на чотирьох курсах факультету є практичні заняття та семінари з багатьох дисциплін, то для п'ятикурсників все це уже відійшло в минуле. Єдине місце, де вони можуть виявити свої ораторські здібності і знання, набуті за роки навчання в університеті, — це один із обраних спецсеминарів з історії СРСР, історії УРСР, нової історії. Кожний студент готує доповідь з певної теми, доповідає на занятті, слухає доповіді своїх товаришів, бере участь в обговоренні.

Слід відзначити, що ці семінари проходять на високому теоретичному рівні. Доповідача засипають масою питань, виступаючі вказують на позитивні й негативні сторони доповіді, доповнюють її, користуючись цікавим фактичним матеріалом.

Цікава і різноманітна форма проведення занять спецсеминару історії СРСР з зовнішньої політики СРСР після другої світової

війни (1945—1962 рр.). Керівник семінару доц. П. Г. Чухрій призначає кого-небудь із студентів керівником заняття і той уже веде заняття, робить підсумки в кінці. Це дає змогу кожному студенту готуватися до майбутньої роботи, вчитися керувати семінаром.

Хороші доповіді зробили З. Акшенцева, К. Волкова, П. Клішевський (семінар з історії СРСР), Л. Хіміч, А. Магдалевич (семінар з історії УРСР), Є. Данилов, А. Рогальський, А. Семенов (семінар з нової історії).

Цікаву доповідь зробив П. Салтановський — «Боротьба СРСР за демократичне розв'язання німецького питання в 1945—1959 рр.». Повідомлення П. Салтановського викликало значний інтерес слухачів семінару. Жваво пройшло обговорення. Не було жодного студента, який би байдуже поставився до цієї доповіді.

Від заняття до заняття краще проходять обговорення доповідей.

впевненіше веде себе керівник-студент, все більше і більше поповнюються знання студентів з проблем сучасності.

Л. МАЙОРОВ,  
студент V курсу істфаку.

## ПОЧАТОК НЕПОГАНІЙ

Ось і у нас почалося студентське життя: спочатку колгосп, а потім — колоквіуми, семінари. Для нас, першокурсників, в університеті все нове. Навіть самі назви: «колоквіум», «семінар» — лякали. Але виявилось, що це не так страшно, як здається. Уже відбулися 3 семінари з історії КПРС. На них добре виступали студенти Самійленко, Вернигор, Пуляєва, Столянова, Агрономян та інші.

Найбільше ми трусилися перед колоквіумом з математики. Однак виявилось, що наші хіміки — непогані математики. Добре, із знанням матеріалу, відповідали Іванова, Воронова, Ващенко, Бузовецька, Медведев, Лутошкіна та інші.

Наш викладач Е. М. Стороженко допомогла нам розібратися в деяких неясних для нас питаннях.

Першій групі колоквіум так сподобався, що вони навіть попросили влаштувати їх частіше.

Як бачите, початок непоганий. Зараз всі наші студенти багато готуються до зимової сесії. Ми хочемо, щоб сесія пройшла добре і цікаво.

Л. ДУБІНА,  
студентка I курсу хімфаку.

## ПРО НАШИХ НАУКОВЦІВ

Наближається до кінця 1962 рік. У багатьох наукових працівників університету є з чим прийти до фінішу. У одного — це завершена докторська дисертація, у другого — вдало здійснений експеримент, у третього — незабутній виступ на міжнародному чи всесоюзному форумі вчених. Чимало творчих досягнень є і у нашої молоді — у аспірантів і студентів. Варт розповісти про них, про те найцікавіше, що сталося в житті багатьох з нас за цей рік, на сторінках газети.

Сьогодні друкуємо першу таку розповідь.

## ПРОТЯГОМ 15 РОКІВ

На розширеному засіданні секції критики Одеської філії СПУ з творчим звітом про свою роботу виступив доцент нашого університету А. В. Недзвідський, який є членом Спілки письменників.

Протягом 15 років А. В. Недзвідський наполегливо досліджує життя і творчість видатної української письменниці — Марка Вовчка, написавши за цей час велику кількість наукових статей і розвідок і з інших питань.

Творчість Марка Вовчка привернула увагу літературознавця ще після завершення кандидатської дисертації «Т. Г. Шевченко і російській революційній демократії». І це цілком закономірно. Адже

Марка Вовчка, яка виступила в 50-х роках XIX ст. з «Народними оповіданнями», набула широкої популярності саме завдяки тому, що була продовжувачкою шевченківських традицій в українській літературі.

А. В. Недзвідський розповів про цікаві знахідки в досліджуваній ним проблемі, про роботу над архівами письменниці в Інституті російської літератури в Ленінграді (Пушкінському домі), а також над приватним архівом внука Марка Вовчка — Б. Б. Лобача-Жученка в Москві, в якому міститься багато цікавих і невідомих досі матеріалів.

Для А. В. Недзвідського характерним є постійний і непогасний інтерес до обраної теми, отой вогник, який незмінно кличе його до нових і нових творчих пошуків. З трибуни Шевченківської, Некрасовської, Тургенєвської конференцій він виступав з доповідями про літературно-творчі зв'язки Марка Вовчка з російськими і українськими письменниками.

Вчений познайомив присутніх з основними проблемами завершеного ним монографічного дослідження «Марко Вовчок в російсько-українському літературному оточенні», що становить велику роботу, обсягом понад 50 друк. арк.

Недавно Одеський університет видав посібник А. В. Недзвідського «Російські романи й повісті Марка Вовчка (1861—1875 рр.)». В різних збірниках і літературних журналах Москви, Києва, Одеси та інших міст дослідник надрукував біля 20 великих статей з різних питань творчості Марка Вовч-

ка та її літературних зв'язків.

Під керівництвом А. В. Недзвідського пишуться кандидатські дисертації про Марка Вовчка (Г. І. Ісаченко в Житомирі, О. Г. Дорошенко в Немирові, К. Х. Ашурова в Нальчику, Л. П. Козак на Донеччині). Він неодноразово виступав організатором вивчознавчої роботи, при його активній участі і за його редакцією в Одесі видають останніми роками тези доповідей наукової конференції, присвяченої Марку Вовчку (до 50-річчя з дня смерті), а також книга «Вивчення творчості Марка Вовчка в середній школі», написана учасниками керіваного ним семінару педагогів-філологів, що працює при Будинку вчених. А. В. Недзвідський підтримує зв'язок з музеями Марка Вовчка в Немирові і Нальчику, подає їм допомогу своїми порадами, консультаціями.

А. В. Недзвідський щедро ділиться своїм досвідом і знаннями з товаришами, виступає з рецензіями на театральні вистави в обласних газетах. Останнім часом він закінчив велику роботу на 10 друк. арк. про українську літературу періоду першої світової війни.

Присутні на засіданні письменники, науковці та студенти університету з великим інтересом слухали розповідь критика і вченого. В обговоренні взяли участь члени спілки поет В. Гетьман, заступник відповідального секретаря Одеської філії СПУ критик і літературознавець М. О. Левченко, прозаїк Я. Сікорський, а також університетські працівники доц. П. Т. Маркушевський, доц. М. В. Павлюк, вчитель тов. Ткаченко, студентка університету тов. Гордіна. Вони дали високу оцінку дослідженню А. В. Недзвідського, відзначивши, що енергія і ентузіазм, з якими він працює на ниві літературознавства і літературної критики, є прекрасним прикладом для молодих критиків і вчених.

Всі присутні одностайно побажали автору роботи успішно захистити її як докторську дисертацію.

П. ДАНИЛКО,

## ЗУСТРІЧ З АРТИСТАМИ

Цікаво було цього понеділка у нас на полігоні. До нас завітали в гості провідні артисти Українського театру імені Жовтневої революції.

Знайомство наше почалося по-івиною недавно. Після роботи в колгоспі ми вирішили організувати колективне відвідування театру. Ми були на виставі «Марія Тюдор». В ній брали участь заслужена артистка УРСР В. Стороженко, Л. Савицький, Микола Задніпровський, В. Туз та інші. Вистава нам всім дуже сподобалась. В ній було багато нового для театрального мистецтва. Режисер Н. Орлов вніс у виставу те особливе, що завжди супроводжує його роботу. Якщо у В. Гюго дія відбувається тільки серед вельмож, Орлов ввів народ. Процесія до страти, сутичка з стражниками, хвилювання в місті — все це дуже виразно передано у виставі. Велике враження справляють також декорації. Художник Маткович дуже добре зумів відтворити епоху Марії-Кривавої, і в той же час декорація не затіняє гри актора, не заважає йому.

Друге знайомство відбулося на університетському вечорі, присвяченому 45-й річниці Жовтня, також в театрі. Дивились ми тоді «Легке Життя» Мазіна. Після цього ми вирішили ближче познайомитись з артистами.

Завітали до нас актор Л. Савицький, зовсім ще молодий артист Олег Баглоков, заслужена артистка УРСР В. І. Стороженко.

Багато цікавого ми дізналися від них: і про перевтілення актора, і як оживають на сцені різні епохи. Ми дізналися, що артист повинен бути не тільки талановитим актором, а й добрим психологом, художником і музикантом. Стороженко розповіла нам, як створювала вона «свою» Марію Тюдор, між іншим, на сцені — справжня королева. Розповіли артисти нам і про те, як готують вони нові вистави: «Моно Вана» Метерлінка, «Над дунайськими хвилями» і виставу про молодь «Чемодан з наклейками». Дізналися ми і про те, що в театрі немає суфлерів, свою роль артист повинен знати напам'ять, бо користуватись шпаргалками і підказками їм забороняється. Можна поспівчувати...

Дуже цікаво і жваво пройшла наша зустріч. На закінчення артисти запрошували нас на нову прем'єру «Люди в шинелях».

Ольга ГОЛУБЕНКО,  
студ. I курсу геофаку.

## До уваги наших читачів!

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ

«ЗА НАУКОВІ КАДРИ»

на 1963 рік.

ЦІНА — 80 коп ЗА РІК.

ПЕРЕДПЛАТУ

ОФОРМЛЯЮТЬ

ФАКУЛЬТЕТСЬКІ

ПАРТІЙНІ БЮРО.

В ПЕРЕДВЕЧІРНІЙ час місто було особливо збуджене. Десятки й десятки тисяч святоко одягнених людей заповнили вулиці й площі. Був особливо відчутний святково-піднесений настрій. Кожен, хто вливався в людський потік, не міг йому не підкоритися. Та не довго нам довелося бути в йогоolonі. Ми переступили поріг університетського гуртожитку по вулиці Островидова, 64. Чогось особливо, святоко прибраного ми тут не побачили. По коридорах від ніде подітись снувало чимало студентів, інші, покvapливо одягались, поспішали до своїх друзів, знайомих. Подекуди в окремій кімнаті заходило більше юнаків, ніж це буває в будні дні. Крізь двері інколи долінавав приглушений гомір мешканців — то лунали молодечо збуджені голоси. Чогось такого, що виходило б за межі дозволеного в гуртожитковому співжитті, що потребувало б негайного втручання викладача, його рішучих дій, ми так і не помітили. Однак, згідно з графіком, в якому ретельно були вписані прізвища всіх чергових викладачів і студентів, я приступив до виконання своїх обов'язків.

Чергуго. Минуло п'ятнадцять хвилин, півгодини, година — ніхто з студентів-чергових не з'являється. Що сталося? Іду в 15-ту кімнату. Виявляється, тов Білянський спить сном праведника, а тов, Кравець виїхав додому; поїхали додому й інші студенти-чергові. В чому справа? Чому товариші студенти виявились такими байдужими, безвідповідальними до справи чергування в своєму гуртожитку?

В розмові з мною Віктор Білянський щиро сердо сказав:

— Петре Трохимовичу, ви ж перший у списку чергових значесь, то ж ви й прийдете, я в цьому не сумніваюсь...

Скажу по правді, мені після цих слів стало дуже сумно. Нічого поганого, тим більш образливого не мав на меті сказати студент Т. Білянський, Кравця я знаю ще з минулого навчального року. Студенти сумлінно ставились до своїх обов'язків, охоче прислухались до порад і настанов викладачів. Чому ж тепер вони не з'являються на чергування?

На перший погляд може здатися малозначимим цей факт, і нічого, мовляв, його й ворущити на шпальтах газети, але він навів нас на деякі роздуми. А для цих роздумів було аж чотири години вільного часу, поки нам довелося виконувати обов'язки наглядача і няньки.

«Наглядач!». Няньки! — мало не з обуренням стануть заперечувати мої шановні опоненти і тут же наведуть зливу доказів необхідності цього заходу, розкажуть, яким високим довір'ям і поваженннми удостоєний старший черговий, яке це має велике виховне значення і т. д.

А по суті, для чого потрібне чергування викладачів у студентських гуртожитках? Щоб був порядок, щоб не сталося якогось ЧП, щоб локалізувати, ліквідувати будь-який його найменший прояв... Отже, як собі хочете, а викладач повинен в даному випадку бути не ким іншим, як нянькою, наглядачем. І в кого ж? У діток-дошкільнят чи в учнів молодших класів, чи, нарешті, в десятикласників? Ні! У студентів університету, комсомольців, а подекуди і кандидатів та членів партії!

Нам здається, що чергування викладачів у гуртожитку в святкові дні, неявка ряду студентів на чергування певною мірою є показовим для стану нашої виховної роботи. Це показник не сили, а слабості виховної роботи. За останні роки значно змінився склад студентів університету. Переважна більшість студентів — це люди які прийшли з виробництва, з колгоспних і радгоспних полів, з армії, флоту, з різних установ; це люди, в яких за плечима роки трудового стажу. Почитайте характеристики, привезені нашими вступниками з місць роботи, і ви побачите, що це люди політично підковані,

# ЧИ ПОТРІБНА НЯНЬКА СТУДЕНТАМ?

(Роздуми під час чергування студентському гуртожитку)

кладач. Ми вже не кажемо про виїзд на сільськогосподарські роботи...

Це робимо тому, що, очевидно, не довіряємо студентам, не віримо в їх здатність впоратися з поставленим завданням. Ми страшуємо себе, як би чого не сталося. А раптом студенти не виконають завдання, що ж тоді буде? Простіше і спокійніше доручити викладачеві очолити студентську групу. Тоді ми з спокійною душею можемо залишити університетські стіни, відпочивати, займатись іншими справами. Коли ж щось і станеться, вина впаде на викладача: є з кого спитати. Має рацію заступник голови профкому т. Кравцов, коли в розмові з нами зауважив: «Нам, студентам, не довіряють, бояться, що ми підведемо, тому і посилають всюди викладача, навіть на чергування в гуртожитку...»

## За і проти

Студент стає безвідповідальною особою в стінах університету. Стало неписаною традицією посылати викладача куди треба, куди й не треба, і тому студентська ініціатива підупадає, глушиться, відбивається саме бажання проявляти ініціативу, колективно і по-діловому розв'язувати ті чи інші питання студентського життя, активно реагувати на недостойну поведінку тих чи інших студентів тощо.

В цьому відношенні типовим є хоч би п'ятий курс україн-

ського відділу філологічного факультету. На перших двох роках навчання це був самий активний, діловий курс, організатор цілого ряду цікавих заходів на факультеті. Студенти цього курсу Гінкул, Гордіна, Бондаренко, Білик, Данилова, Стрільцова, Чуйко, Щербина і багато інших були в авангарді багатьох важливих громадських культурно-масових заходів. А які прекрасні вечори відпочинку організував цей курс! З часом студенти відійшли від життя факультету, втратили до нього інтерес, проїнялися байдужістю. Де ділась колишня активність, молодече захоплення плинном життя філологів?

Не раз на партійних зборах, на засіданнях ради факультету можна з трибуни почути про те, що студенти на молодших курсах краші, активніші, дисциплінованіші... От тобі й дожили, виховали!

Ми мало дбаємо про честь студентську, комсомольську честь. По суті, заклик старої колгоспниці Житомирщини Надії Григорівни Заглади не торкнувся студентського колективу. Про яку честь може йти мова на четвертому курсі українського відділу, коли після повернення з сільськогосподарських робіт студенти лише в половинному складі з'явилися на заняття, коли до викладача, у якого за плечима не десяток, а десятки років педагогічної і наукової роботи (ще в 1937 році з задоволенням слухали його лекції доценти Данилюк, Дузь, Смагленко, Касім і ряд інших наших працівників) на заняття

з'явилось аж... шість студентів. Як могло статися, що 3 листопада на спецсеминар з української мови не з'явилось жодного студента, а спецсеминар ведуть чотири висококваліфіковані викладачі? Де ж відповідальність студентів-комсомольців за свої дії? Чому інертний трикутник курсу? Чому мовчить комсомольське бюро? Чому не реагує деканат?

Не можна тут не вказати на необхідність посилення вимогливості з боку адміністрації, партійної, комсомольської, профспілкової організації до всього колективу. Потрібно створити систему заохочення та покарання і послідовно застосовувати її.

Ні при яких обставинах, не можна миритися з розхитаністю в колективі. Потрібно, нарешті, запитати і по-справжньому запитати деяких студентів, чого вони вступили в університет. Коли ми, нарешті, відчуємо, що в університеті є дійовий комсомольський комітет? Даруйте, він щось і робить (думаю, що протоколів є чимало), але його робота не доходить до факультетів.

Великим злом у нашій виховній роботі є безконтрольність. Скільки було прийнято прекрасних рішень і резолюцій, а хто проконтролював їх виконання? Скільки хороших починань через нашу безконтрольність так і повисли в повітрі, так і залишилися не здійсненими. Як згубно впливає на стан виховної роботи розходження між словом і ділом. Ми час-говоримо і обіцяємо, зовсім не думаючи про те, наскільки властивість це здійснити. Часто забуваємо на другий же день про те, що вчора обстоювали. Ми любимо романтику, любимо наше устремління вперед, але таке, що спирається на реальний ґрунт. Отож, потрібно рішуче поставити питання про сувору вимогливість до виконання дорученої справи від усіх. Дисципліна труда, дисципліна життя повинна бути одна для всіх.

Ми глибоко переконані, що треба внести значні корективи в характер і методи виховної роботи. Вона повинна йти, насамперед, по лінії розгортання студентської самодіяльності (не лише художньої). Політико-виховну роботу потрібно провадити таким чином, щоб у студентів виховувати активне ставлення до громадського життя, енергійність і дієвість у виконанні поставлених завдань, виховувати організаторські здібності майбутніх педагогів, виховувати беззвітну відданість ідеям Комуністичної партії, виховувати свідомого будівника комунізму. Треба більше студентам довіряти, доручати і перевіряти, домагатися свідомого виконання студентами рішень партійної, комсомольської і профспілкової організації та розпоряджень адміністрації. Ніколи не можна забувати про персональну відповідальність за доручену справу, треба раз і назавжди розпрощатися з опікуванннми і дати широкій простір студентсько-комсомольській ініціативі.

Я хотів би, щоб читачі мене вірно зрозуміли. Я не обстоюю невтручання викладачів у студентські справи, а виступаю за пошуки нових форм виховної роботи, яка б більше відповідала вимогам сьогодишнього дня, виступаю проти викладацького опікуванства. Студенти — не малі діти, і навряд чи потрібна їм нянька.

...Кінчається час мого чергування, але щось не видно студентів Вовченка і Герасимчука, які повинні заступити на пост. Вони не поспішають. Навіщо поспішати, коли першим у списку значиться викладач. Він прийде. Справді, доцент Д. О. Драгомарський входить у студентський гуртожиток...

Доц. П. Т. МАРКУШЕВСЬКИЙ.

## ПРО „ЗОРОВУ” ЧУТЛИВІСТЬ

В газеті «Известия» від 24 жовтня цього року в статті «Цветнаощупь» наводиться цікавий випадок зорового сприйняття за допомогою шкіри.

Роза Кулешова з зав'язаними очима вільно читала газету, проводячи по друкованому тексту пальцями правої руки, розрізняла кольори, схоплювала зміст фотографій.

Цей випадок демонструвався на науковій конференції Уральського відділення Всесоюзного товариства психологів і став у даний час предметом наукового дослідження, яке дещо прояснить причини цього феноменального факту.

Подібне явище ми спостерігали кілька років тому в Одесі.

За порадою одеського мікробіолога проф. Вайнберга до нас звернулася дружина інженера одного з цукрових заводів Вінниці, у сина якої спостерігалась яскраво виявлена зорова чутливість шкіри. Дванадцятирічний хлопець Н. при добре ізольованому органі зору за допомогою шкіри долонної частини кисті обох рук сприймав будь-який текст, зміст фотографії, розрізняв усі кольори спектра, опускаючи пальці рук у відповідним способом пофарбовані розчини води.

«Зорову» чутливість у хлопчика виявили і інші ділянки шкіряного покриву — плечі, передпліччя та груди.

Можна вважати доведеним, що за певних умов деякі люди сприймають за допомогою шкіри подразники, які специфічні для зорового аналізатора — колір, різного роду зображення.

Чим це пояснюється?

На Уральській конференції психологів один з учасників зробив спробу пояснити це явище у Кулешової тим, що по-різному пофарбовані поверхні характеризуються різними температурними

сталми, по яких Кулешова і розрізняє кольори.

Однак таке пояснення не можна вважати достатнім, тому що розрізнення зорових подразників за допомогою шкіри виходить далеко за межі лише кольору: Роза Кулешова, як і наш піддослідний розрізняє обличчя на фотографіях, читає текст, який пофарбований в один колір і тому не може мати різну температуру.

Це видно і з досвіду відомого радянського психолога О. М. Леонтьєва, поставленого разом з В. І. Аснїним за кілька років до Великої Вітчизняної війни.

О. М. Леонтьєву вдалося виховати умовний рефлекс на світловий подразник, який діяв на шкіряний покрив руки. При цьому вплив тепла зовсім нешкодили за допомогою спеціальних фільтрів.

В чому ж справа? Що може лежати в основі кожного сприйняття зорових подразників?

Наші органи чуття носять специфічний характер: око пристосоване до зорової чутливості, вухо — до слухової, слизова оболонка язика — до смакової, частина слизової оболонки носа — до нюхової і т. п.

Ця специфіка склалася протягом величезної кількості років під впливом оточуючого середовища, в якому одні подразники діяли переважно на одні нервові апарати, другі — на інші. Специфіка органів чуття не виключає їх сприйнятливості до інших подразників, які не-адекватні для них.

Так, відомо, що больові відчуття можуть викликатися дією на будь-який орган чуття, якщо ця дія досягає значної сили. І це незважаючи на те, що є ряд спеціальних приладів, які відчують біль, так звані вільні нервові закінчення, в шкіряному покриві тіла, які пристосувалися до сприйняття больових подразників.

Наші органи чуття сприйнятливі і до неадекватних подразників. Це відзначає ряд дослідників, і зокрема відомий радянський біофізик — професор Ленінградського університету П. О. Макаров. Проте чутливість ця значно менша, ніж чутливість до адекватних подразників. Але при відповідних умовах чутливість до неадекватного подразника може досягти значної висоти розвитку.

Якщо звернутися до зорових подразників, тобто до тих, які ми відбиваємо за допомогою ока, то вони, крім зорових особливостей, характеризуються рядом інших — температурних, дотикових та інших: різноманітні кольори, поєднання темного і світлого на фотографії, відбиваючи різну кількість світлових променів, мають різні температурні і тактильні властивості. Шрифт на папері, дещо виступаючи на його поверхні, набуває дотикової своєрідності.

Все це охоплюється за певних умов шкірою, яка містить в собі величезну кількість нервових закінчень, які чутливі до температури, дотику та тиску.

Піддослідна О. М. Леонтьєва, навчившись після ряду вправ, розрізняти шкірою руки світло, говорила про яєсь точно не визначене відчуття, що нагадувало «дотик крила птаха». Завдяки тривалим тренуванням чутливість до таких подразників досягає значного розвитку.

Це спостерігається лише в окремих випадках, тому що значення подібної чутливості в звичайних умовах діяльності людини береться під сумнів.

Така чутливість може мати велике значення для сліпих, тому вона повинна стати предметом дальших наукових досліджень.

Професор Д. ЕЛЬКІН.

# ЯКИМ ВІН ПОВИНЕН БУТИ?

## ЗА ШИРОКИЙ СВІТОГЛЯД

Якщо не говорити про вимоги, які пред'являються взагалі викладачеві і які можна викласти коротко: багато знати взагалі і мати вичерпні знання з своєї спеціальності,— викладач іноземної мови вузу та, мабуть, і школи повинен мати широкий світогляд. Справді, як можна говорити мовою народу, якщо не знаєш його історії, літератури, його культури? Крім того, усі ці знання повинні бути в той же час сучасними, так би мовити свіжими.

Викладач повинен бути в курсі сучасного становища країни. Ентузіазм, любов до своєї професії, а б сказав, також мова, поведінка характеризують викладача. І вміння передати все це студенту.

Якщо викладач передасть студенту любов до свого предмета, то все інше докладеться саме, навіть за наших об'єктивно складних умов, коли часу обмаль. І навіпаки. Адже не таємниця, що багато студентів не читають газет, не лише іноземних, а навіть наших. Скаржаться на перевантаження. Але саме навантаження

студента, повне і систематичне, може бути єдиною умовою оволодіння потрібним обсягом знань.

Звичайно, навантаження повин-

не бути плановим, розумним. Викладач повинен брати участь в плановій організації робочого дня студента.

А. ЗАЄРКО,  
викл. англійської мови.

## ЯСНО, ЯК ДЕНЬ...

Мені хотілося б написати велику статтю з приводу викладання іноземних мов, але... невістачає часу. І це вже перший довід на користь декана факультету іноземних мов Д. О. Кожухаря. Хочу коротко сказати, що нас хвилює після того, як ми прочитали газету «За наукові кадри» від 20 листопада і попередню статтю зав. кафедрою іноземних мов В. Г. Шатуха.

Як видно з надрукованих в газеті статей, інтерес до вивчення іноземної мови великий. Виникає питання: чи не цікавише було б читати ці статті іноземними мовами? А викладачі могли б давати студентам завдання по статтях, надрукованих трьома мовами. Це здається важким, але газета «За наукові кадри» повинна випуска-

тися не тільки українською, а також і іноземними мовами.

Ясно, як день, що викладач іноземної мови повинен мати справді науковий матеріалістичний світогляд, але цей світогляд можна і необхідно розвивати іноземною мовою. Для цього викладачі історії та інших загальноосвітніх дисциплін повинні основні думки викладати іноземною мовою, пояснюючи їх російською чи українською мовою. Мені здається, що при переході на іншу мову викладач буде висловлювати свою думку лаконічно, і тоді автоматично відпаде питання про скорочення годин на загальноосвітні дисципліни.

А. МУЖАЛОВСЬКИЙ,  
студент 3 курсу  
факультету іноземних мов.

# Слідами наших виступів

Днями в учбовій частині університету відбулася нарада представників факультету іноземних мов та філологічного факультету. На порядку денному стояло питання поліпшення учбового процесу на факультеті іноземних мов, в центрі уваги були матеріали дискусії, яку з приводу цього розпочала наша газета.

Учасники наради, завідувача кафедрою російської та зарубіжної літератури доц. Л. В. Берловська, зав. кафедрою психології проф. Д. Г. Елькін, зав. кафедрою педагогіки доц. В. Т. Ружейников, доценти О. П. Ковальчук, С.-Я. Коган, Б. О. Шайкевич та інші товариші в своїх виступах говорять про те, що на факультеті іноземних мов склалася невірна практика, коли керівництво факультету значно скорочує кількість годин з предметів філологічного циклу, а окремі важливі дисципліни навіть залишає поза сіткою годин.

Декан факультету іноземних мов доц. Д. О. Кожухар, на жаль не завжди у витриманій формі, намагався заперечити всім тим, хто критично виступав у газеті з приводу розпочатої дискусії, заперечував тим численним фактам, які наводилися товаришами на нараді.

Проректор з учбової роботи, доцент Г. А. Вязовський, підводячи підсумки наради, вказав на те, що дійсно на факультеті іноземних мов трапляється ще нехороше ставлення до деяких дуже потрібних у формуванні радянських спеціалістів предметів. Працівники факультету ще й досі не розпочали корінну перебудову учбового плану, пристосовуючи його до широких вимог університету; вони більше працюють за педінівськими планами.

Представники факультету іноземних мов запропонували винести обговорюване питання на більш широку університетську аудиторію.

Дискусія триває.



## УНІВЕРСИТЕТ—НЕ КУРСИ ІНОЗЕМНИХ МОВ!

На конкретному прикладі групового читання тексту з історії революційного руху на о. Гаїті ст. викладач О. П. Кібенко («ЗНК», № 32) показала, як важливо для майбутнього викладача іноземної мови володіти знаннями не тільки лексики і граматики обраної мови, але й цілого ряду інших дисциплін — в першу чергу історії, географії, літератури, філософії тощо. Та інакше не може й бути: адже мова — категорія не тільки просторова (оскільки група народів, що розмовляє ним, займає певне місце на нашій планеті), але також і часова, історична, яка розвивається в часі, взаємодіючи при тому з мовами інших народів.

Особливо це стосується до мов гібридного характеру, як англійська, яка почала свій розвиток з мов двох північно-германських племен, англів і саксів, які вторглися в ранньому середньовіччі на острови, здавна зайняті кельтськими племенами бриттів, піктів і скоттів; потім вона увірвала в себе значний лексичний матеріал в результаті завоювання англосаксонської держави норманами, які засвоїли французьку мову. Як наслідок цього, англійська мова тепер являє собою досить різномірний комплекс: граматика — в основному спрощена германська, словниковий склад — напівгерманський, напівроманський (тобто давньофранцузький). Звідси ясно, що свідоме знання англійської мови неможливе без уяви про лексику двох материнських мов: німецької та французької. Проте при аналізі словникового складу сучасної англійської мови треба враховувати досить невеликі релікти мови бриттів і піктів плюс помітний наліт словника скандинавських вікінгів.

Тому, щоб не тільки володіти сучасною англійською мовою, але й розуміти її походження —

треба знати історію західної Європи, принаймні з часів раннього середньовіччя — я вже не кажу про ґрунтовне знання англійської літератури, принаймні з часів Шекспіра. А для розуміння мови сучасної англійської мови — зокрема мови північно-американських «янкі» чи мішаного жаргону «піджин інгліш», на якому розмовляють докери і матроси країн, що відчули на собі тягар англійської колонізації, треба мати уяву про ці країни та народи.

Все це стосується і до інших мов. При вивченні будь-якої романської мови треба знати матеріальну латинську мову, і особливо так звану вульгарну латинь, якою розмовляли легіонери армії Цезаря та пізніших римських імператорів, які нав'язували свою мову іншим народам.

Наведених прикладів вистачить. Університет на відділах іноземної філології, по-перше, готує висококваліфікованих викладачів для середньої та вищої школи, а тому викладачів освічених, знання яких не обмежуються якимось словниковим запасом, правилами граматики та вмінням перекласти текст чи скласти фразу іноземною мовою. Університет готує і перекладачів, яким доведеться вести літературну роботу у видавництвах тощо і, нарешті, працювати гідами з іноземними туристами. В останньому випадку особливо важливо, щоб наші випускники показали себе людьми розвинутими і культурними.

Кожному ясно, що обсяг знань, а тому й кількість годин на загально-освітні дисципліни, що читаються на відділах іноземних мов університету, ні в якому разі не можна обмежувати мінімумом, який прийнято на різних «курсах» іноземних мов, а він повинен бути ширшим і глибоким.

Професор І. П. ПУЗАНОВ,

## КІНЕЦЬ—ДІЛУ ВІНЕЦЬ

Є БАГАТО прекрасних видів спорту. Офіційно їх нараховується 45.

Армада любителів футболу, цього ідола ХХ століття, об'єднує мільйони. Мабуть, важко знайти селище, де не було б баскетбольного майданчика. А волейбол? Хто відмовиться взяти участь в цій захоплюючій, цікавій грі, «погасити» м'яч, прийняти блискавичну подачу? Є, звичайно, свої прихильники і у важкого боксу, дещо аристократичного теніса, азартного пінг-понга.

Однак є один вид спорту, який усі беззастережно називають спортом № 1, королевою спорту.

Неважко догадатися, що мова йде про легку атлетику. Біг, стрибки, метання — основа всього спорту. Ми не знаємо, хто і коли назвав атлетику легкою, але якщо скажеш про це легкоатлету, він обов'язково посміхнеться. Дуже важко виконати розрядну норму, а тим більш норму майстра в легкій атлетіці.

Легкоатлетичний сезон закінчився, студенти припинили активні тренування, та й 1962-ий рік ось-ось розірве фінішну стрічку. Можна підвести деякі підсумки.

Відрядно, що наші легкоатлети брали участь в усіх важливих змаганнях і завжди завойовували призові місця.

Першість вузів міста (II місце), першість низових колективів (II місце), естафета на приз газети «Знамя коммунизма» (I місце), комбінована естафета на приз газети «Чорноморська комуна» (III місце), першість МВССО (II місце) і виступ у складі команди ДСТ «Буревісник» (I місце) — ось далеко не повний перелік виступів наших бігунів, пригунів, металістів.

Відмінні результати деяких наших провідних атлетів дали їм право на участь в студентських першостях УРСР та СРСР, право захищати честь області та республіки.

Виконати норму майстра спорту СРСР — заповітна мрія кожного спортсмена. На здійснення цієї мрії йдуть цілі роки впертих тренувань, зльотів та падінь, удач та

розчарувань. Тим більш ми раді поздоровити студенток хімічного факультету Надію Угрик і Тамару Галку, які завоювали почесне право називатися майстром спорту СРСР. Надія на змаганнях в Алушті стрибнула на 6 метрів, а Тамара в рідній Одесі взяла висоту 165 см.



Норму першого розряду виконали Анатолій Варзєков (біг на 110 м з бар'єрами) і Григорій Мочаренко (біг на 100 м), обидва — студенти фізичного факультету. А Микола Тихоненко (мехмат) став першорозрядником з спортивної ходьби.

Близькі до виконання 1-го роз-

ряду М. Семенов і В. Кулігін — (фзфак), Т. Вітебська (англ. відділ факультету іноземних мов), Ю. Медведєв і В. Полянська (хімфак).

А В. Шевкалович, майстер спорту з метання диска, чомусь не вважає за потрібне виступати за команду університету, хоча ось уже третій рік вчиться на географічному факультеті. Він міг би принести велику користь університету і як учасник багатьох змагань і як тренер. Скажемо прямо: потреба в його допомозі велика. Хочеться вірити, що в 1963 році Володимир Шевкалович буде виступати в спортивній формі з університетською емблемою.

Легкоатлетичний сезон закінчився. Традиційні шиповки повішені на гвіздки. Наступив період активного відпочинку в спорті і посиленних занять, підготовки до сезону.

А. ЛУПОЛОВЕР,  
Ю. ЛАРЮШИН.

## Незабуття зустріч

В цьому році ми проходили практику на Кавказі. Багато незабутніх вражень залишилося у нашої пам'яті. Я розповім лише про враження, яке справив на нас сад Михайла Мамулошвілі в древній столиці Грузії — Мцхеті. Ми багато чули розповідей про цей сад, але те, що побачили, перевищило наші сподівання. Цей сад скільки малий, настільки і прекрасний. Все там створено рукою правдивого художника. Гармоничне поєднання квітів, кущів і трав, дерев та моху створює неповторні картини. Серед каміння ростуть квіти — таке намалювати може лише багата уява. Здається, що цвіте кожний камінь. Дивно, якщо не схожі один на одного ландшафти, розміщені на маленьких діляночках, часто не більших полотна художника. Ми їли до саду, вдихали аромати золоті пахучої трави, роз, самшиту.

Оригінальні, мальовничі доріжки, над якими звисають виноградні лоза, тихе журчання струмочка,

що тоненькою срібною ниточкою перерізає сад... Тут все прекрасне, а найбільше — сам господар саду.

Нам назустріч вийшов старенький дідусь. Він привітно посміхався до нас живими карими очима, дружньо потискав наші руки. Він довго водив нас по саду. Ми милувались прекрасними пейзажами. В кінці записали до книги відзвіти свої враження, подякували за все.

Кожний, хто побував тут, пішов звідси не без подарунка. Добрий господар-художник обдаровував своїх гостей квітами, насінням квітів чи просто прекрасною посмішкою. Ми мовчки вийшли з саду, і потім довго ще не могли нічого говорити. В очах все ще стояв цей казковий сад і його казковий господар.

Л. ГОЛОВАНЬ,  
студ. V курсу геофаку.

«ЗА НАУКОВІ КАДРИ»  
СТОР. 3. 7 ГРУДНЯ 1962 Р.

# ВІН ЖИВ ЛЮДСЬКОЮ БОРОТЬБОЮ

(До 125-річчя з дня народження Ілля Чавчавадзе)

У СВОЄМУ програмному вірші «Поет» Ілля Чавчавадзе визначив мету і зміст діяльності митця: йти земними шляхами, вести за собою народ до свободи, жити людською боротьбою.

Князь за походженням, Ілля Чавчавадзе рішуче порвав з інтересами свого класу і став полум'яним захисником трудящого люду. У визначенні життєвого шляху грузинського поета важливу роль відіграло навчання у Петербурзькому університеті, захоплене читання «Современника», глибоке знання рідної історії та літератури. Він раз і назавжди відмежувався від прибічників «чистого мистецтва» і вимагав від науки і мистецтва «хліба насущного, випеченого в житті і придатного до вжитку для голодних».

Слідуючи цій програмі, Ілля Чавчавадзе звертається до найпекучішої у той час проблеми, вперше у грузинській поезії малює реалістичну картину нещадного гноблення селян грузинськими князями-кріпосниками. Він пише поему «Деякі картини або випадок з життя розбійника», в основу якої поклав розповідь народного месника.

Ілля Чавчавадзе виявляє критичне ставлення до тих літописів, де розповідається лише про царів та про війни, а народу ніде не видно. У поемі «Привид» він вносить суворий присуд сучасній йому Грузії, де нема правди, де раба за людину не вважають, де раб працює, а володар поїдає, де труд поневолений, а сила на боці панів, де поміняли на заржавілі кайдани честь і свободу своєї батьківщини. З гнівом і обуренням говорить поет про численних дармоїдів, що обсіли шию народу, іменитих вельмож, князів, дворян, торговців, церковників, яких ніскільки не обходить, не турбує народне горе, бо на стражданнях народу вони будують своє щастя. Така логіка експлуататорського суспільства. І поет всіма силами своєї душі протестує проти світу грабунку і насильства.

Пристрасно обстоював Ілля Чавчавадзе права грузинської мови, яку самодержавство та його грузинські прислужники намагались вилучити з школи. Без рідної мови, твердив Чавчавадзе, школа стає не засобом розвитку розуму, а засобом його пригнічення і затемнення свідомості, його зневаження і бичування... Рідна мова це найкращий і найнеобхідніший засіб для того, щоб школа могла виконати своє призначення.

Ілля Чавчавадзе дбав про щастя своєї батьківщини, серце і душа поетова ніколи не розлучались з чарівними горами Кварелі — материнською колицкою, він вславляв героїчних синів Грузії, які віддавали своє життя, щоб для наступних поколінь стати стежкою до великого і широкого шляху боротьби за щастя і свободу простих трудівників. Але ніколи, як і його великий сучасник А. Церетелі, не замикався Ілля Чавчавадзе в рамках однієї лише грузинської національності. Непримиренний борець проти російського самодержавства, він позитивно оцінював

приєднання Грузії до Росії як єдино правильний шлях врятування грузинської держави від загрози поневолення Туреччиною та Іраном. Він засуджував будь-які прояви вірмено-грузинської ворожнечі. Він обстоював загальнолюдські ідеали, все те, «що необхідне людству». А найбільш необхідною для всіх народів вважав він свободу.

Недарма так поривався грузинський співець у роки юності в Італію, до Гарібальді, щоб зі зброєю в руках здобувати свободу італійському народові. А коли славетна Паризька Комуна була подавлена, Ілля Чавчавадзе негайно ж відгукнувся на цю сумну звістку віршем, у якому справу комунарів назвав святою.

Ще у 1898 році, з нагоди 40-ліття літературної творчості Чавчавадзе, до нього звернулись з привітальним листом українські письменники (М. Коцюбинський, Б. Грінченко, В. Самійленко), у якому підкреслили, що слава грузинського співця давно вже перелетіла межі Кавказу як слава поета-патріота, у грудях якого оживає велике серце гордого, нескореного Прометея — героя, що здобув для людськості божественну іскру, не лякаючись кари хижої сили...

З вдячністю згадують нині мужнього борця проти хижого самодержавства, запеклого ворога всіх гнобителів і щирого друга гноблених вільні радянські народи-брати.

Доц. К. ДАНИЛКО.

## З ПОЛЬСЬКОГО ГУМОРУ

Анатоль ПОТЕМКОВСЬКИЙ

### БУЛЬДОГ

(Оповідання)

У «Кокосі» пан Куця пожертвував нам бульдога. На фото бульдог виглядав красенем. Називався — Пацан.

— Сто злотих, — сказав пан Куця. — Півлітра за мною.

Я поглянув на Безпальчика.

— Купимо?

— Хіба я знаю? — завагався Безпальчик.

— Складемося по п'ятдесят, — запропонував я.

Ніколи в мене не було бульдога, і така ідея здалася мені втішною.

— Згода, — сказав Безпальчик. — Берімо.

— По руках? — спитав пан Куця.

— По руках, — сказав Безпальчик.

Пан Куця зразу ж поставив півлітра... Угода була узаконена. По бульдога ми мали прийти завтра з готівкою. Вечір провели гарненько.

Вранці я прокинувся з неприємним почуттям, що вчинив дурницю. Якщо Безпальчик погодиться, щоб наш бульдог жив у нього, то це ще півбіди, але якщо Безпальчик не захоче?

Безпальчик не хотів.

— Взагалі, якось викрутимося з цього діла, — сказав він. — Скажемо панові Куці, що бульдог нас не цікавить.

— Та якось недобре, — сказав я.

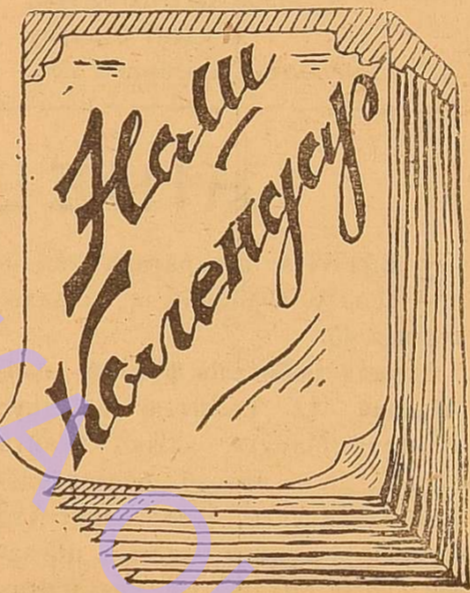
400 років відділяють нас від знаменної дати — народження основоположника іспанської реалістичної драматургії — Лопе Фелікса де Вега Карпіо, «великого Лопе», — як називали його сучасники.

Творчість Лопе де Вега розквітає в сувору епоху царювання Філіппа II, на межі двох епох: середньовіччя і Відродження. Лопе де Вега і був одним з тих титанів, які, за словами Ф. Енгельса, були породжені цією епохою.

Він малює яскраву картину життя Іспанії XVI сторіччя. Наскільки вірно відображають п'єси Лопе де Вега сучасну йому дійсність? Дослідники творчості великого іспанського драматурга відзначають, що письменник нерідко ідеалізує існуючий стан речей, показує життя таким, яким бажав його бачити і він сам, і той народ, від імені якого і для якого він писав.

Письменник навмисне згущує світлі фарби, і від цього ще гостріше ставали тіні в справжньому житті.

Позитивні герої Лопе де Вега завжди наділені всіма найкращи-



ми людськими рисами. Вони благородні (незалежно від походження), сміливі. Їм не властиве схиляння перед владою монарха, як це було у героїв п'єс французького Відродження. Найдорожчі їх ідеали — це честь і любов.

При всій неймовірності тих ситуацій, в які ставить автор своїх героїв, вони реалістичні, життєво-правдивіші, ніж сповнені роман-

## 400 РОКІВ

тичної урочистості герої іспанських п'єс Гюго (Ернані, Рюї Блаз) або позбавлені іспанського темпераменту іспанці в п'єсах шанувальника Лопе де Вега астрійського драматурга Грільпарцера («Єврейка з Толедо»).

Народність, гуманізм, яскравий національний колорит — найважливіші риси драматургії Лопе де Вега. «Він створив свою драму і, створивши, видав її народу», — писав один із іспанських дослідників творчості «великого Лопе» — фольклорист Дуран.

Цілий ряд статей присвятив його творчості визначний іспанський літературознавець Рамон Менендес Пидаль. Найважливіші з них увійшли до російського видання: Рамон Менендес Пидаль. Избранные произведения. Издательство иностранной литературы, М., 1961.

В Німеччині творчістю де Вега захопився великий Гете, у Франції — Гюго. Бельгійський драматург М. Метерлінк бере сюжет однієї з п'єс Лопе де Вега для своєї драми «Сестра Беатріса».

В Росії драматургією Лопе де Вега цікавився О. С. Пушкін, її високо цінували В. Г. Бєлінський, і О. І. Герцен.

В журналах «Вестник Европы», «Телескоп», пізніше — в «Літературному Вестнике», «Журнале Министерства Народного просвещения» з'являються статті про його творчість. В «Записках историко-филологического факультета С.-Петербургского университета» в 1901 і 1907 роках друкує свої праці про Лопе де Вега і його театр один з найвизначніших дореволюційних іспаністів — Д. К. Петров. Ним же видано в оригіналі п'єсу де Вега «Те, що відбувається в один вечір». Творчість де Вега вивчали П. О. Морозов, Б. В. Варнеке, Ф. Браун.

К. Ф. Тіандер в книзі «Очерки истории театра в Западной Европе и России» (у виданні: «Вопросы теории и психологии творчества», т. III, Харьков, 1911) захоплюється широтою горизонтів драматургії Лопе де Вега. «Из его драм, — каже він, — можна було би скласти сплошную историю Испании от вторжения вестготов до царствования Филиппа III».

Багатоох російських дослідників цікавила, зокрема, драма Лопе де Вега «Великий князь Московский» — перший в світі драматичний твір про Дмитрія Самозванця, написаний майже за двісті років до Пушкінського «Бориса Годунова», проте, звичайно, далекий від правдивого зображення історії.

Новим етапом у вивченні творчості Лопе де Вега є радянська іспаністика.

А. В. Луначарський дає загальну характеристику його драматургії, відзначаючи при цьому її народність в своїх книгах «Испанская литература XV—XVII вв.» і «История западно-европейской ли-

тературы в ее важнейших моментах», в другому томі вибраних статей «О театре и драматургии» (М., Искусство, 1958), в статті «Два шедевра Лопе де Вега» А. Луначарський розглядає дві маловідомі його драми «Покарання — не помста» і «Зірка Севільї», спрямовані проти сваволі і тиранії всевладних правителів.

Ідейну самобутність драматургії де Вега високо оцінює П. С. Коган в книзі «Очерки по истории Западно-Европейского театра».

Проти невірної оцінки творчості де Вега деякими зарубіжними критиками (наприклад, К. Фосслером) виступає визначний радянський іспаніст Б. Кржевський (його стаття «Творчество Лопе де Вега» в зб. «Культура Испании», М., Изд. АН СССР, 1940). Він аналізує твори де Вега, поділяючи їх на два основні жанри — історичний і побутовий, вказує на особливості самобутньої драматургічної системи письменника (ст. «Испанская литература» в кн. Б. А. Кржевський. Статьи о зарубежной литературе, М.-Л., Гослитиздат, 1960).

В. Р. Гриб поділяє твори Лопе де Вега за жанрами на історичні трагедії, побутові драми і комедії інтриги, показує, як комічне і трагічне переплітаються, створюючи справжній реалістичний національний колорит в його п'єсах.

Останнім часом з'явилося монографічне дослідження творчості Лопе де Вега, зроблене З. Плавським. Товариство поширення політичних і наукових знань видало книжку В. Є. Хорол «Лопе де Вега — великий іспанський драматург». (К., 1961).

1962-й, ювілейний рік додасть багато нового до вивчення творчості Лопе де Вега. Вже вийшли два томи шеститомного видання — найбільш повного російського видання його творів (двохтомник видання 1954 року включає тільки найбільш популярні твори великого іспанського драматурга).

В новому українському перекладі вийшли п'єси «Фуенте Овехуна» і «Собака на сні».

В першому томі нового шеститомного видання творів Лопе де Вега знаходимо його віршований трактат «Новое руководство к сочинению комедии». Це — своєрідне творче кредо письменника, викладене в жартівливому, іноді іронічному тоні, який, проте, не заважає розумінню основних принципів драматургічної системи автора. Перша його вимога до п'єси — реалізм:

Комедия, достойная названья, имеет целью, как и все искусства, Постукам человека подражать, Правдиво рисовать в ней нравы века.

Письменник стоїть за простоту і доступність творів: «Язык в комедии простым быть должен». Для теоретика літератури цікаво, які віршовані розміри пропонує драматург для того чи іншого випадку, як радить намітити фабулу і розподілити події між трьома актами п'єси.

Менш відомий нам Лопе де Вега як поет і новеліст. В 1960 р. вийшла книга його новел в перекладі Ю. Корнеєва. Їх аналіз подано в передмові А. Смирнова до цього видання. Прозова спадщина Лопе де Вега значно слабша за його драматургію, проте, відкриває нам ще одну грань його таланту.

Е. САВЕЛЬЕВА.

Редактор М. ПАВЛЮК.

## „ЗА НАУКОВІ КАДРИ“

СТОР. 4. 7 ГРУДНЯ 1962 Р.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, комитет ЛКСМУ і профкома Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова, гор. Одесса.

БР 04384.

Адреса редакції: Одеса, вул. Щепкіна, 12. К. 16. Друкарня ОДУ ім. І. І. Мечникова,

Зам. 1874—1000.